

CIRUS – plachetnice kategorie DX

Jan HORÁK,
Brandýs n. L.

Pro svou jednoduchost a pouze tuzemský stavební materiál je tento model typu kataran vhodný i pro začínající modeláře. Dobré vlastnosti – rychlost i stabilitu – prokázal v několika soutěžích. Na výkrese v pohledu zepředu je stěžeň s oplachtěním kreslen pro lepší okótování pootožený o 90°. Pro ty, kdož se rozhodnou ke stavbě, je připojen stavební popis a žebra trupu v měřítku 1:1. Míry jsou v milimetrech.

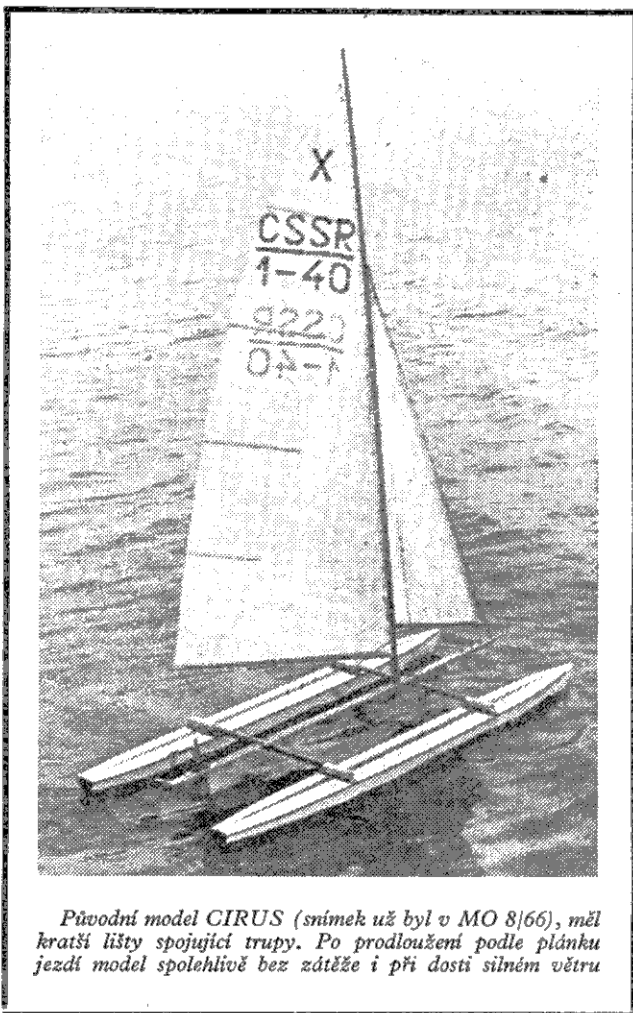
Trupy modelu šarpiového tvaru jsou dlouhé 1 m, takže vystačíme s běžnými lištami o průřezu 5 × 5 a 5 × 10. Žebra 1 až 10 a příděl jsou z překližky tl. 3. Kostru trupu stavíme dnem nahoru. Žebra a příděl upevníme na pracovní desku pomocí hranolků 20 × 15. Do zářezů zalepíme lišty a po uschnutí lepidla obrousíme kostru skelným papírem. Jelikož trupy potahujeme papírem, necháme lišty z obrysů žebor vyčnívat asi o 1 mm.

Potahujeme nejdříve dno a boky trupu tenčím balicím papírem, který vypneme vodou. Na další vrstvy nastříháme z novinového papíru proužky 4 cm široké, které lepíme šikmo přes trup asi v šesti vrstvách, jež se vzájemně kříží. Před nalepením poslední vrstvy polepíme trup gázou nebo podobnou tenkou tkaninou. Lepíme acetonovým lepidlem nebo tužidlem do špiček. Jednotlivé vrstvy přihlazujeme rukou.

Trup s potaženým dnem a boky odšroubujeme s pracovní desky a s žebor odstraníme pomocné hranolky. Do zářezu v kýlu zasuneme a zalepíme ploutev z duralového plechu tl. 1,5 nebo letecké překližky tl. 3. Na žebra 3 a 7 přilepíme hranolky 15 × 15, které jsou šikmo seříznuty podle tvaru paluby. V zadní části mezi žebra 9 a 10 upevníme do obou trupů zátěž asi po 100 g. Vnitřek trupu vylakujeme a stejně jako spodek potáhneme i paluby, stačí však čtyři vrstvy papíru a gáza.

Na rozebiratelné spojení trupů použijeme lišty 10 × 12 až 15 z tvrdého dřeva, které na koncích zaoblíme. Na hranolky přilepené u žebor 3 a 7 upevníme objímky z duralového plechu tl. 0,5. Uprostřed objímek vyvrtáme otvory o \varnothing 2 pro zajištění trupů na spojovacích lištách. Podélnou lištu zhotovíme též z tvrdého dřeva o rozměru 10 × 15 a upevníme dvěma šroubky M3 do otvorů příčných spojek. Podélná lišta slouží pro upevnění stěžeň a automatického řízení větrnou ploškou. Výkyv větrné plošky je přenášán pomocí ozubených kol na hřídel kormidla.

Oplachtění. Stěžeň i ráhna zhotovíme z kvalitních smrkových lišt bez suků a trhlínek, s přímými a hustými léty dřeva. Na hlavní plachtu i kosatku použijeme lehkou, ale hustou tkaninu. K ráhnutím plachtu přišijeme tlustší režnou nití. Stěžeň omotáme silonovým vláscem a na přední lem hlavní plachty přišijeme asi po 4 cm od sebe krejčovské háčky, jimiž upevníme plachtu ke stěžeň. Zadní lem je vyztužen čtyřmi pružnými výztuhami. Plachta s rozměry podle výkresu je na silnější vitr. Při slabším větru můžeme použít plachtu větší, její plocha však nesmí překročit 0,5 m².

Původní model CIRUS (snímek už byl v MO 8/66), měl kratší lišty spojující trupy. Po prodloužení podle plánu jezdí model spolehlivě bez zátěže i při dosti silném větru

Povrchová úprava. Trupy natřeme základní barvou, nerovnosti opravíme brusným tmelem. Po přebroušení natřeme znovu základní barvou a alespoň dvěma vrstvami syntetického emailu mastného.

Model zajíždíme za mírného stejnoměrného větru tímto způsobem: Určíme směr jízdy a zjistíme směr větru. Když rozdělíme na polovinu úhel, který svírají tyto dva směry, dostaneme výchylku ráhna. Větrnou plošku nastavíme ve směru vanoucího větru, kormidlo však musí být rovnoběžné s osou lodi i směrem jízdy.

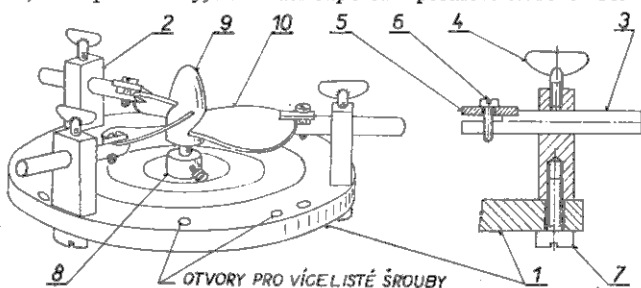
UPOZORŇUJEME zájemce, že na plachetnici CIRUS není nakreslen plánek 1 : 1. Prosíme, abyste o něj zbytečně nežádali.

Redakce

PLÁNEK CIRUS NA DALŠÍ STRANĚ • PLÁNEK CIRUS NA DALŠÍ STRANĚ • PLÁNEK CIRUS NA DALŠÍ

POTŘEBUJETE LODNÍ VRTULI ?

O dobrou lodní vrtuli (šroub) je u nás stále ještě nouze. Na trhu nejsou a se zhotovením po domácku si mnozí modeláři nevědí rady. Je pravda, že vyrobit lodní vrtuli je značně obtížné, a to zejména pro makety, kde musí odpovídat předloze tvarově i rozměrově. Při obvyklém pájení listů na náboj se navíc stává, že první list odpadává při pájení listu druhého. Přemýšlel jsem, jak tomu zamezit a vyzkoušel jsem nakonec univerzální přípravek, který lze použít na pájení listů od nejmenších až do průměru 80 mm pro dvou- až šestilistové vrtule.

PŘÍPRAVEK je poměrně jednoduchý: základem je kruhová deska 1, na níž jsou naryšované po 5 mm pomocné kružnice. Po obvodu desky jsou vyvrtány otvory pro šrouby 7, které přidržují čtyřhranná vodící pouzdra 2 přidržovacích svěrek. V horní části každého pouzdra je otvor, jímž je vedena přidržovací svěrka, kterou tvoří válcová tyčka 3, příložka 5 a šroubek 6. Svěrku zajišťuje šroubek 4 s připájenou křídlovou páčkou.

POUŽITÍ: Náboj 9 nasadíme na hřídel, který zastrčíme do vložky 8 (různá podle průměru hřídele) ve středu základní desky a zajistíme proti posuvu šroubem. List vrtule 10 uchytneme do svěrky a spolu s ní jej přisuneme až k vrtulovému náboji 9, nastavíme do potřebného úhlu a ustavíme zajišťovacím šroubem 6. Stejným způsobem ustavíme k pájení ostatní listy. S přípravkem můžeme podle potřeby volně otáčet. J. VESELÝ, KLM Vsetín